

RMK III 608

Vitezović, Pavao Ritter

Stemmatographia, sive Armorum Illyricorum delienatio, descriptio, et restitutio /
authore equite Paulo Ritter

[Wien] : [s. n.], [1701]

[8], 89 [recte: 79] p. ; 20 cm (4o)

A kiadási adatok az ajánlás végéről

Ívjelzés:)(4 A-K4

RMK III 4286

Pavao Ritter Vitezović (1652–1713) egy végvári katona családjába született Zenggben, 1652-ben. A zágrábi jezsuita kollégiumban, majd a római illír kollégiumban tanult. 1681-ben jelent meg első munkája nyomtatásban (*Apographum ex Joanne Lucio*), innentől élete végéig rendszeresen publikált a legkülönbözőbb témákban. A törökellenes harcokban Erdődy Miklós bán parancsnoksága alatt Međimurje várában szolgált, az 1683-as felszabadító háború kezdetekor részt vett Lendva és Szigetvár ostromában. A háború után Erdődy Miklós udvarának tisztje lett, 1687-ben aranysarkantyús lovaggá ütötték, 1691-ben megválasztották Lika és Korbávia vármegye alispánjának, királyi tanácsos és báró lett. Az 1690-es években visszatért Horvátországba, 1695 és 1706 között Zágrábban nyomdát működtetett. 1706-ban egy tűz elpusztította a nyomdáját, felesége két év múlva meghalt, Vitezović pedig élete végén, 1710-ben Bécsbe költözött. Igazi polihisztor volt: a nyomdászat és történelmi munkái mellett többek között kartográfusként, nyelvészként és költőként is dolgozott.

A *Stemmatographia* Vitezović egyik legfontosabb munkája. Először 1701-ben jelent meg, valószínűleg Bécsben (a nyomdahely nincs feltüntetve), ezt egy évvel később egy zágrábi második kiadás követte. A második kiadás előszava szerint az újabb nyomtatásra az első kiadás nagy népszerűsége miatt volt szükség. Heraldikai munka, a négy levél hosszúságú ajánlást 56 lapon 56 címer követi, mindegyikhez tartozik egy négysoros vers is, amely az adott terület címerét írja le. Az első két metszet (*Illyricum, Imperium a Nemanide institutum*) után a címereket a szerző ábécérendbe sorolta, Albaniától Ungariáig. A képeket egy 11 levélből álló jegyzék követi, amely mindegyik címert pontosan bemutatja és röviden értelmezi. Vitezović itt adja meg azt is, hogy az egyszínű nyomtatásban használt különböző csíkozások milyen színnek felelnek meg a valóságban, ezzel segítve az illuminátorok munkáját (az Egyetemi Könyvtár példánya nem színezett). A kötetet az olvasók köszöntése, a hibajegyzék és Nicolaus Garzia de Londono üdvözlőverse zárja. A *Stemmatographiát* 1741-ben Hristofor Žefarović szerb nyelvre fordította és kiadta. Az Egyetemi Könyvtár példánya a címlapon olvasható possessorbejegyzés alapján a 17–18. században a szveticei pálos kolostor birtokában volt.

Pavao Ritter Vitezović (1652–1713) was born in Senj in 1652, as the son of a frontier soldier. He was educated at the Jesuit College of Zagreb and later at the Illyrian College of Rome. His first work appeared in print in 1681 (*Apographum ex Joanne Lucio*), and from then on until the end of his life he published regularly on a wide variety of subjects. He served under the command of Miklós Erdődy in the Međimurje garrison in the Ottoman wars, and took part in the siege of Lendva (Lendava) and Szigetvár at the beginning of the Great Turkish War in 1683. After the war he became an officer at

the court of Miklós Erdődy, in 1687 he was knighted with a gold bracelet, in 1691 he was elected podžupan of Lika and Krbava, and later became a royal councillor and baron. He returned to Croatia in the 1690s and ran a printing press in Zagreb between 1695 and 1706. In 1706, a fire destroyed his printing press, his wife died two years later, and Vitezović moved to Vienna at the end of his life in 1710. A true polymath, he worked as a cartographer, linguist and poet, among other things, in addition to his printing and historical works.

Stemmatographia is one of Vitezović's most important works. It was first published in 1701, probably in Vienna (no printing place is present), followed a year later by a second edition in Zagreb. According to the preface to the second edition, the reprint was necessary because of the popularity of the first edition. A work of heraldry, the dedication consisting of four leaves is followed by 56 coats of arms on 56 pages, each accompanied by a four-line poem describing the coat of arms of the area in question. After the first two engravings (*Illyricum, Imperium a Nemanide institutum*), the author has arranged the coats of arms in alphabetical order, from Albania to Hungary. The images are followed by a list of 11 leaves, which gives a precise description and brief interpretation of each coat of arms. Vitezović also indicates here how the stripes used in the monochrome printing correspond to the colours used in reality, thus helping the illuminators (the copy of the University Library is not coloured). The volume concludes with a greeting to the readers, a list of errors and a poem by Nicolaus Garzia de Londono. The *Stemmatographia* was translated into Serbian and published in 1741 by Hristofor Žefarović. According to the ownership note on the title page, the copy of the University Library was in the possession of the Pauline monastery of Svetice in the 17th-18th centuries.

Méreték: 200 mm x 145 mm x 10mm

A könyv állapota:

Barna papírkötésben. A borítás savasodásra hajlamos papírból készült. A borító nagyon piszkos, foltos, a gerincen öt darab borda látható. A tábla leszakadt a kötésről, a gerinc sérült, hiányos. A kötet lapjai savasodtak, foltosak. A fűzés négy darab hangsúlytalan zsinigbordára készült.

Restaurálási tervzet:

Szétbontás, száraz és nedves tisztítás, savtalanítás, javítás, fűzés az eredeti módon, oromszegővarrás, előzékek tisztítása, korabeli papírkötés készítése. Savmentes tok készítése.

A restaurálás ára: 130.000 Ft